



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 504/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kost'ovou, advokátkou, Pod Donátom 5, Žiar nad Hronom, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2CoE/3/2021-120 z 25. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2CoE/3/2021 z 25. marca 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2CoE/3/2021 z 25. marca 2021 **zrušuje** a **v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Banskej Bystrici **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **739,66 eur** a tieto zaplatiť ich právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. marca 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu v exekučnom konaní, ktoré žiadajú zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

II.

2. Okresný súd 24. novembra 2010 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe rozsudku, ktorým bolo sťažovateľom uložené vypratať nehnuteľnosť. Sťažovatelia podali námietky, návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie. Okresný súd uznesením z 22. júna 2020 ich námietky a návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Proti zamietnutiu návrhu na zastavenie exekúcie podali sťažovatelia odvolanie, ktoré krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 25. marca 2021 ako neprípustné odmietol. Podľa § 243h ods. 1 prvej vety Exekučného poriadku (ďalej len „EP“) vychádzal z § 9a ods. 1 EP účinného do 31. marca 2017, podľa ktorého ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa EP sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a keďže EP odvolanie neupravuje, použije sa § 355 ods. 2 CSP, podľa ktorého je odvolanie proti uzneseniu prípustné, ak to zákon pripúšťa. Podľa krajského súdu žiadne ustanovenie EP odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie neprípúšťa a je prípustné len proti uzneseniam o zastavení exekúcie z dôvodov podľa § 58 ods. 5 EP. Pritom odkázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/171/2012.

III.

3. Sťažovatelia poukazujú na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, podľa ktorých je odvolanie prípustné aj proti negatívne rozhodnutiu o návrhu na zastavenie exekúcie, teda proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie.

4. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že zotrváva na svojej argumentácii v napadnutom rozhodnutí a považuje ju za dostatočnú. Naopak, odlišný názor rozhodnutí, na ktoré poukazujú sťažovatelia, považuje za nezdôvodnený.

5. Sťažovatelia s vyjadrením krajského súdu nesúhlasili a poukázali na judikatúru ústavného súdu, osobitne na nález ústavného súdu sp. zn. IV. US 123/2022, v ktorom pri obdobnej situácii bolo vyslovené porušenie základných práv.

IV.

6. Treba rešpektovať právomoc všeobecných súdov ústavne konformným spôsobom posudzovať prípustnosť opravných prostriedkov. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

7. Sťažovatelia sa odvolaním domáhali preskúmania uznesenia o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Najvyšší súd sa priklonil k tomu, že odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie je prípustné (1Cdo/308/2006, 3Cdo/306/2008, 3Cdo/130/2009, 4Cdo/207/2012, 5Cdo/327/2009). Opačný názor je zrejmý z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/171/2012, na ktoré poukázal aj krajský súd. Ústavný súd opakovane vyslovil, že pri splnení podmienok podľa § 58 ods. 5 EP odvolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (II. ÚS 232/2012, II. ÚS 412/2013, IV. ÚS 529/2011, III. ÚS 40/2017, IV. ÚS 40/2018, II. ÚS 699/2016).

8. Nie je dôvod sa od týchto záverov odchýliť a pre úplnosť možno dodať, že aj v rozhodnutiach ústavného súdu je ojedinelé opačné rozhodnutie (II. ÚS 224/2012). Ide však o názor prekonaný. Prípustnosť odvolania aj proti negatívnemu rozhodnutiu o návrhu na zastavenie exekúcie je vyjadrený aj v literatúre (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. Praha : C. H. BECK, 2015, s. 239.). Bez ohľadu na to, či sa návrhu na zastavenie exekúcie vyhovel alebo nie, odvolanie proti uzneseniu o návrhu na zastavenie exekúcie je prípustné. Znakom právneho štátu je aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Rozdiely v súdnych rozhodnutiach sú prirodzené. Pokiaľ však nie je prípustný mimoriadny opravný prostriedok, je úlohou ústavného súdu dbať na ustálenosť judikatúry. Tak to v prípade ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia krajského súdu nebolo a odopretím vecného posúdenia odvolacích námietok sťažovateľov krajský súd v rozpore s prevažujúcou judikatúrou sťažovateľom odoprel právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, a preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovené, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnuté uznesenie bolo zrušené a vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie.

9. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti v časti porušenia základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 8 ods. 1 dohovoru. Hoci nepreskúmanie rozhodnutia okresného súdu v odvolacom konaní krajským súdom môže viesť k porušeniu týchto základných práv, o otázke nastolenej sťažovateľmi v odvolaní krajský súd vecne nerozhodol, no rozhodnúť má. To vylučuje porušenie týchto sťažovateľmi označených základných práv.

V.

10. Zistené porušenie základných práv sťažovateľov odôvodňuje to, aby im krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátkou. Výška náhrady 739,66 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy

za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovatelia majú nárok na náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a replika; 3 x 193,83 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 11,63 eur) predstavuje sumu 616,38 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty vo výške 123,28 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu